

SAAHÄ 28.10.2021

Sämitige saavâjodetteijee Tuomas Aslak Juuso
Sämmilij tuotâvuotâ- já sovâdâttâmkomissio asâtem 28.10.2021

Árvusâš uáiviminister Sanna Marin já Nuorttâlij ovdâolmooš Veikko Feodoroff, šiev keččeeh, media ovdâsteijeeh.

Onnáá peivi lii maangâ tááhust merhâšittee sehe sämmilii já syemmilii ohtsâškoodán. Sämmilij tuotâvuotâ- já sovâdâttâmkomissio aalgât viijmâg pargos, maid mij lep valmâštállâm kuhháá já huolâlávtt oovtâst Sämitiggijn, Nuorttâlij sijdáčuákkimáin sehe Suomâ staatâ ovdâsteijeiguin.

Sämitige saavâjodetteijen must láá ollâ vuorduuh komissio pargo háarán. Tuotâvuotâ- já sovâdâttâmproosees mittomeerrin lii eereeb iárrás tubdâđ já árvuštállâđ sämmiláid kyeskee historjálíi já tááláá olgoštem, mii tuálá sistees meiddei staatâ suddâluttempolitiik já vuoigâdвуođâi luávkkimijd. Toos lasseen prosesist selvâtteh, ete maht taah tooimah vaigutteh sämmiláid onnáá peeivi. Tuotâvuotâ selvâtem vuáđuld komissio kolgâččij iávtuttiđ, ete maht ohtâvuotâid Suomâ staatâ kooskâst já sämmilij kooskâst puávtáččii ovdediđ puátteevuođâst.

Pargonuáđi lii stýeres, ige prosesist šoodâ älkkee sämmiláid, ijge vaará syemmiláidgin. Sämitige oovdiš saavâjodetteijee Tiina Sanila-Aikio saanij miel: *”Tuotâvuotâ- já sovâdâttâmkomissio asâtem ij lah ilo ige vuáittu. Taan tuođâlii tooimân kalga riemmâđ tondiet, ko oovdeb vyevih piäluštiđ sämmilij kuávluid já kulttuurijđ iä lah pijssám nubásmittiđ viggâmušâid assimilistiđ sämmilijđ váldukulttuurân. Komissio algâtem lii juohhum soro tile tiäđulâžžân tast, mon kales iä jieijâs eellimääigi kiergânâm finniđ vuoigâdвуođâ.”*

Mun tuáivum kuittâg, ete taan proosees čoođâ monâmist lii loppâ loopâst ävkki. Mun tuáivum, ete komissio pargo peht sämiaalmug puáhtá kiedâvuššâđ jieijâs traumaid sehe kollektiivlávtt aalmugin já meid ovtâskâs olmožin. Mun tuáivum, ete tuotâvuotâ selvâtem já uáinusân pyehtim iššeed meid syemmilii ohtsâškode uáiniđ historjá tábâhtusâid sämmilij čolmijguin já ton peht iberdiđ pyerebeht tááláá tile.

Suvi West dokumentist *Eatnameamet – Mii jaskes taistâlem* kuullâp maangâi sämmilij uáivilijđ sämiaalmug tiileest Suomâst. Muu mielâst dokumentist puátá čielgâsin oovdân sämmilij jienâ tast, ete Suomâ staatâ ij lah čonâdâttâm tuárvi ovdediđ sämmilij algâaalmugvuoigâdвуođâid. Komissio ulmen lii čäälliđ pargostis raapoort, moos tot piäjä toimâiávtuttâsâid. Mun anam uáli tehálâžžân, ete mij pyehtip lyettiđ toos, ete taah toimâiávtuttâsah šaddeh konkreetlâš toimân sämmilij sajattuv ovdedem oovdân syemmilii ohtsâškode jieškote-uv taasijn.

Mun lam tuđâvâš toos, ete uáiviminister Sipilä lâi jieijâs haldâttâspaajeest kiärgus algâttiđ sämmilij tuotâvuotâ- já sovâdâttâmproosees Suomâst. Meid uáiviminister Marin já suu haldâttâs láá čáittám mijjân, ete sij láá čonâdâttâm taan prosesân já mun halijđâm kijtteeđ puoh proosees uásipeelijđ oovtâstpargoost taan räi ääši háarán. Mun tuáivum, ete syemmilâš ohtsâškode puáhtá meid viđâsubbooht čonâdâttâđ tuotâvuotâ- já sovâdâttâmprosesân já, ete puátteevuođâst sämmiliih uážuččii eelliđ sämmilâžžân olgoštemttáá, iäge tarbâšiččii avalávtt taistâliđ kielâs já kulttuuris siäiluttem oovdân.

Loopâst mun halijđâm vala tuáivuttiđ luho já naavcâid onne nomâttum komissaaráid sii paargon.

Takkâ ennuv!